

Reductie zeldzame runderrassen door fosfaatreductie?

In de afgelopen maanden heeft de fosfaatproblematiek de wereld van de zeldzame runderrassen in de greep. Het blijkt dat de maatregelen die de overheid genomen heeft om het teveel aan fosfaat te reduceren, een negatief neveneffect heeft op het in stand houden van zeldzame runderrassen. Een verslag per week van de afgelopen periode.

Groninger blaarkop
Han Hopman

Vorig jaar kwam tijdens de bijeenkomsten van de Kleine Fokkerij Groepering Rundvee (KFG) al naar voren dat de fosfaatreductieregelgeving zeer negatieve gevolgen zou kunnen hebben op het in stand houden van zeldzame rassen. Een brief over deze zorg aan de vaste Kamercommissie had geen effect. Dus het onderwerp kwam opnieuw op de agenda.

Dat het inmiddels heel urgent was geworden bleek al begin maart. Door de onverwachte maatregel dat de beperking ook vleesvee betrof kwamen nu ook de bedrijven met zoogkoeien in de knel. Vooral de net startende bedrijven die nog moesten groeien om het aantal zoogkoeien te halen dat nodig was voor een rendabele bedrijfsvoering. Alle investeringen werden in een klap te niet gedaan, zoals de Eytemaheert, Jelles koeien en het SZH educatief centrum de Blakervelderhoeve. De gevolgen van de fosfaatregelgeving werden opeens heel zichtbaar.

WEEK 1: KFG-overleg en actie

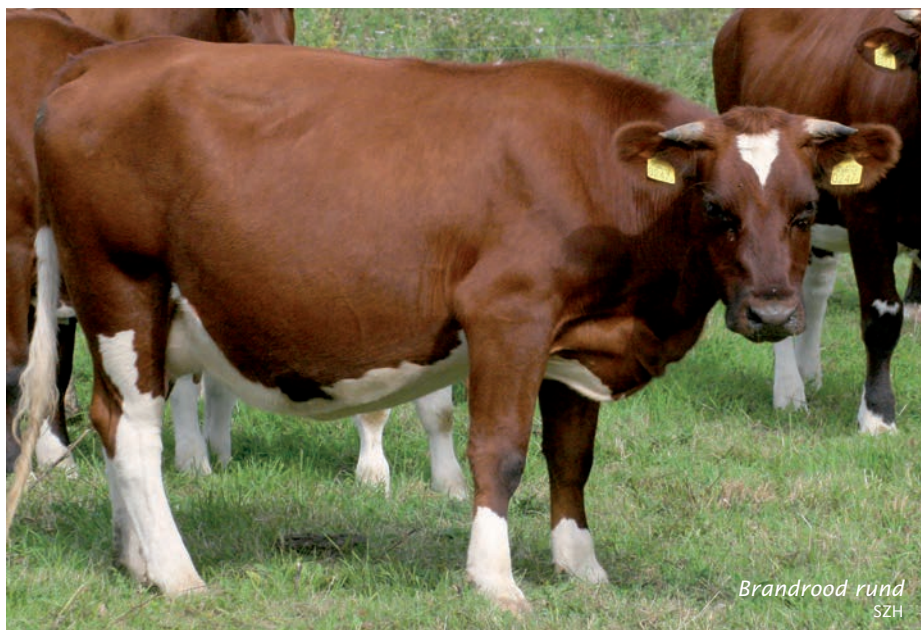
Op 8 maart is er KFG-overleg. Zo stond de website van de Vereniging het Brandrode rund inmiddels vol met koeien die te koop aangeboden werden vanwege de fosfaatregelgeving. Ook andere voorbeelden maakten duidelijk dat boeren om economische redenen hun zeldzame minder productieve vee opruimen. Zo was de toch al kleine populatie Fries roodbont vee in een jaar tijd al afgenomen met een vijfde van het totaal. Het is duidelijk dat er direct actie op ondernomen moet worden.

We besluiten als KFG en SZH een brief te sturen aan Staatssecretaris Van Dam met verwijzingen naar de internationale verplichtingen die Nederland heeft door

de ondertekening van de biodiversiteitsverdragen.

WEEK 2: verkiezingen

Nederland is in de ban van de verkiezingen. De media hebben voor niets anders aandacht. Het verdwijnen van de zeldzame rassen telt even niet mee. Dan is het dus tijd om een plan te maken voor de tijd dat media weer het gewone leven oppakken. Een boer biedt zijn Lakenvelders aan op facebook. Inmiddels is er een SZH-campagneteam samengesteld: Geert Boink, Marjolein Neuteboom en Ank Zegwaard gaan de kar trekken samen met Marcel van Silfhout. Marcel heeft veel contacten in de politiek en in de media. We vragen hem als campagneleider. Marcel legt contact met Tweede Kamerleden en de media. Daarna komt er een uitno-

diging om naar aanleiding van de brief te komen praten in Den Haag met RVO. Er gaat een afvaardiging van de KFG en de SZH naar Den Haag.

WEEK 3: Den Haag en Wageningen

Op 21 maart hebben we een gesprek met RVO (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland). De gezichten staan op 'nee' en blijven op 'nee'. En op onze vragen achteraf wat nu precies de regels zijn, komt geen eenduidig antwoord. Men weet het nog niet. Van internationale verdragen hebben ze nog nooit gehoord. We besluiten om met de achterban te overleggen. Dat wordt in allerijl gepland op vrijdagavond 24 maart. Vertegenwoordigers van de KFG en een aantal betrokken boeren zijn aanwezig. Marcel licht toe wat de

stappen zijn en hoe om te gaan met de media. Houd je boodschap kort en simpel. Het gaat om het overleven van ons cultureel erfgoed. Daarop je concentreren is het beste. De fosfaatregels zijn zo ingewikkeld dat het geen zin heeft om dat uit te gaan leggen. De centrale boodschap is: uit oogpunt van biodiversiteit moet ons levende cultureel erfgoed niet verdwijnen. Het heeft geen schuld aan het teveel aan fosfaat, en maakt maar 0,25% uit van de totale veestapel.

De lobby van Marcel werkt. Zaterdagochtend tweet Carla Dik-Faber van de Tweede Kamer dat ze een debat wil over zeldzame rassen en de fosfaatregel. Ze krijgt veel bijval van andere Kamerleden onder ander van Jaco Geurts. Er wordt aan nog meer touwtjes getrokken. Vanaf dat weekend is er steeds meer aandacht vanuit de

media zoals het NOS journaal op zaterdag, Omroep Gelderland, RTV Noord op zondag, en in de dagen erna ook in het Haarlems dagblad.

WEEK 4: debat en vervolg

Op de ochtend van het debat, 29 maart, verschijnt er een artikel in de Volkskrant over de positie van de zeldzame runderrassen, welke dat zijn en waarom ze bedreigd zijn. Diezelfde avond houdt Wim Pijbes een vlammend betoog over het belang van het levend cultureel erfgoed en doet een oproep aan de overheid om deze dieren te sparen. Ook RTL nieuws besteedt aandacht aan het item. Na het debat doet Van Dam de toezegging dat hij zal kijken wat mogelijk is om levend erfgoed buiten de regeling te houden en dat hij de Tweede Kamer over twee weken antwoord

Fries roodbonte koe
Han Hopman

Heidekoe
Rudolf van Bottenburg

Fries-Hollandse koe
SZH

MRIJ-rund
SZH

Lakenvelder met kalf
SZH

zal geven. Inmiddels is de belangstelling groot voor het onderwerp. Men leeft mee, via social media en mails komen steunbetuigingen binnen.

WEEK 5: paraplubestand en uitzonderingen

Intussen wil EZ in kaart brengen om hoeveel bedrijven het gaat. De SZH wordt weer uitgenodigd om te komen praten in Den Haag. De vraag vanuit den Haag is om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor uitzondering. Om dit goed voor te bereiden wordt het campagne-team uitgebreid met onder andere Sipke Joost Hiemstra van het CGN en Maurits Tepper namens de veehouders en ze stellen voor wat een mogelijke oplossing is voor het 'probleem' van de RVO. Maar later blijkt dat er toch weer obstakels zijn.

We plannen een tweede meeting in het Schip van Blaauw op vrijdagavond 7 april. Geert brengt iedereen op de hoogte van de stand van zaken en roept boeren op hun zeldzame vee niet weg te doen, maar af te wachten wat uit de besprekingen komt. Inmiddels heeft zich een weldoener via Maurits aangemeld. Hij wil Blaarkoppen overnemen die worden weggedaan. Marcel van Silfhout licht toe dat het nu belangrijk is de belangstelling die er vanuit het publiek is voor het onderwerp vast te houden. Hij heeft een crowdfunder ingeschakeld. Onder de naam polderpanda (bijnaam van Blaarkop) is het de bedoeling eerst de Blaarkoppen te redden die van de hand worden gedaan. En later ook andere rassen. Met de actie kunnen we in eerste instantie de weldoener enigszins tegemoet in de kosten, maar tegelijkertijd

bereiken dat meer mensen kunnen laten zien dat levend erfgoed hen ter harte gaat. Zaterdag gaat de actie polderpanda.nl van start en in 5 dagen tijd staat de teller al op 12.000 euro.

WEEK 6: aanpassing voor 2017

Inmiddels is het de week voor Passen. Op maandag belt een boer dat hij over wil stappen op zeldzame Nederlandse rassen in plaats van zijn buitenlands en Holsteinvee. We wijzen hem graag de weg. Woensdag wordt de SZH ontboden voor een gesprek met Van Dam. Tijdens het gesprek geeft Van Dam aan dat hij het van belang vindt dat de zeldzame runderrassen in stand worden gehouden en daarom de negatieve effecten van de regeling gaat verminderen. Daarom zullen de kalveren die behoren tot een zeldzaam Nederlands ras en die geboren zijn of worden na 1 oktober 2016 dit jaar vrij gesteld worden van de regeling fosfaatreductie. De SZH is hier blij mee omdat het negatieve effect van deze regeling op het voortbestaan – en de benodigde groei – van melkveebedrijven met deze specifieke rassen grotendeels is weggenomen. Samen met de eerder al aangekondigde aanpassingen in regelgeving voor het vleesvee, is het behoud van het Nederlandse levende erfgoed voor 2017 grotendeels veiliggesteld. Voorwaarde voor het vrijstellen van deze aanwas in de regeling is dat, door samenwerking van de SZH en de stamboeken, de betreffende dieren worden gemerkt in het I&R-systeem, in het zogenaamde paraplubestand. Voor 2017 is het doel bereikt. Er volgen binnenkort weer nieuwe onderhandelingen om de negatieve effecten van de fosfaatregelgeving vanaf 2018 voor de zeldzame rassen te reduceren. ●